

Motion till riksdagen 2021/22:4223

av **Camilla Brodin m.fl. (KD)**

med anledning av skr. 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med konkreta förslag på hur de övergripande målen för förenklingspolitiken ska uppnås och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa principen ”en regel in, två regler ut” och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en central plattform för regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen handlingsplan med tydliga, mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra konsekvensutredningarna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga och synliggöra överimplementeringar av EU-regler inom sina områden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett förenklingsforum och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i skrivelsen lagt fram en justerad version av mål för förenklingspolitiken.

De nya målen är fem stycken och lyder enligt följande:

1. De samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.
2. De kostnader för svenska företag som följer av regler ska över tid minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden.
3. Förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier.
4. Förvaltningsmyndigheters bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande.
5. Andelen tjänster för företagens kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter – det långsiktiga målet är att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Kristdemokraterna välkomnar att regeringen äntligen kommit med en leverans cirka två år efter att näringsministern avslutade sin förenklingsresa. De mål som regeringen presenterar är på ett övergripande plan relevanta och funktionella. Särskilt välkommet är målet om proportionalitet.

Med detta sagt kan vi konstatera att konkretionsnivån är väldigt låg och det finns ett stort mått av osäkerhet när det gäller hur långt regeringen vill gå, hur snabbt arbetet ska bedrivas och på vilket sätt målen ska nås. Det finns med andra ord en hel del att efterlysa.

Målen innehåller inte några delnivåer, riktmärken eller verktyg för att en konkret förenkling verkligen ska kunna nås. Erfarenheten säger oss att det man mäter, det förbättrar man. Det man inte mäter, det förfaller. Med denna insikt som grund ser Kristdemokraterna därför ett behov av att målen behöver kompletteras och konkretiseras. Detta bör ske i närtid. En god källa att hämta inspiration ifrån är Utredningen om enklare regler för mikroföretagande och en modernare bokföringslag. Den beskriver på ett bra sätt hur regelförbättringar kan ske i en sammanhållen process och förtjänar att inspirera det fortsatta arbetet.

Ett övergripande systemfel som måste åtgärdas är att det saknas en samordnad och systematisk process med tydligt politiskt ansvar inom Regeringskansliet att ta om hand hela regelförbättringsarbetet. Det behövs ett arbetssätt som håller över tid, oberoende av politisk prioritering och inriktning.

Det måste finnas funktioner och ansvar för att ta om hand, bemöta och fatta beslut om regelförbättringar i befintlig lagstiftning. Vidare att utreda och hantera konsekvenser och implementeringsfrågor av ny och förändrad lagstiftning samt kontinuerligt samråda med näringslivet.

Ett sätt att förenkla för företagen är att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna och att uppgiften sedan slussas vidare till aktuell myndighet. Det skulle påtagligt minska tiden som företag behöver lägga på

administration och öka tiden de kan lägga på sin kärnverksamhet – att skapa värde och jobb.

Modeller som skyddar företag mot ständigt växande pålagor ska användas. Här kan Sverige lära av andra länder. I Tyskland använder man principen ”en regel in, en regel ut”. Den innebär att när nya regler införs ska regellättnader genomföras i minst samma omfattning. Sverige borde kunna ta denna regel och skala upp den till ”en regel in, två regler ut”.

Ytterligare ett sätt att skapa förutsättningar för ett förenklat regelverk är att stärka Regelrådet och låta det bli ett obligatoriskt remissorgan även för Regeringskansliets förslag, så att nya lagar och regler såväl som förändringar i befintliga blir så ändamålsenliga som möjligt. Regelrådet bör yttra sig över kompletterande nationella konsekvensutredningar av EU-förslag inför en svensk position i ministerrådet. Vid nationell regelgivning behöver Regelrådet komma in tidigare i processen för att motverka bristfälliga konsekvensutredningar, innan de når en bredare krets. Regelrådet ska fortsatt yttra sig över färdiga konsekvensutredningar men bör ha möjlighet att dessförinnan, på utkaststadiet, kräva kompletteringar av konsekvensutredningar innan processen fortskrider.

Det bör också skapas en central plattform för regelgivning som underlättar för företag som idag har svårt att få överblick över den rad av offentliga aktörer som arbetar med detta. I stället för att samla relevant information på en nod tvingas företag söka på olika platser. Genom en central plattform kan det bli mer transparent för företagen när olika regelarbeten börjar och slutar och hur man kan gå tillväga för att lämna synpunkter. Det skulle stärka företagarperspektivet i regelgivningen och motverka problem som att företag får kort om tid på sig för anpassning till nya regler. En central plattform för regelgivning bör införas i enlighet med den rekommendation som OECD gav Sverige i sin granskning av regelförbättringsarbetet redan år 2018.

I snitt tvingas företagare lägga tio timmar i veckan på administration och sex av tio företagare upplever regler som ett tillväxthinder. Näringslivets Regelnämnds undersökningar visar att företagare upplevt att regelbördan till följd av att följa statliga regelverk ökat över tid. Arbetet mot regelkrångel måste ges högre prioritet.

Kristdemokraterna anser att det behövs en sammanhållen handlingsplan med tydliga mätbara mål kring hur regelbelastningen ska minska. Planen ska innehålla delmål och beskriva insatser som ska vidtas för att nå dessa. För att säkerställa att planen följs ska regeringen återkommande redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper.

Ett steg på vägen för att få en bättre översikt är att ge Tillväxtverket ett heltäckande uppdrag att beräkna kostnaderna som regelverk orsakar för näringslivet.

Konsekvensutredningarna är centrala underlag för att i rätt skede motverka regler som annars belastar företagen och för att främja kostnadseffektiv regelgivning. Att höja konsekvensutredningarnas kvalitet är sedan flera år tillbaka ett av regeringens uttalade förenklingsmål. Redovisningen av de senaste årens granskningar av Regelrådet ger emellertid vid handen att konsekvensutredningar fortfarande påfallande ofta har brister som gör att kraven inte uppfylls. Fler insatser för att konsekvensutredningarna ska fylla sitt syfte är således påkallade. Tidiga samrådsinsatser, och de resultat som framkommer av dem, är inte regel att redovisa idag, vilket det bör vara. När synpunkter från näringslivet inte tillmötesgår ska skälen för det beskrivas. Stöd till regelgivare när det gäller metoder som borgar för adekvata konsekvensutredningar måste säkerställas. Förordningen om konsekvensutredningar vid regelgivning bör vidare kompletteras med

tydligare krav gällande hur uppföljning och utvärdering ska ske, detta för att kontrollera att konsekvenserna blir de avsedda, och om inte så är fallet ska justeringar genomföras.

Riksdagen tillkännagav 2019 att regeringen bör verka för att EU-direktiv ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagens konkurrenskraft. Utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Kristdemokraterna menar att regeringen ännu inte har gjort tillräckligt på området.

Kristdemokraterna ser utrymme för myndigheter att spela en mer aktiv roll där man kontinuerligt kartlägger sina respektive områden samt samlat synliggör, också för allmänheten, på vilket sätt Sverige överimplementerar EU-regler. En sådan transparens menar vi kan främja medvetenheten och bidra till diskussioner om nödvändiga lättnader. Som en del av processen bör myndigheterna även lämna eventuella förslag om lättnader. Vi vill att regeringen ger relevanta myndigheter ett sådant uppdrag.

I Danmark inrättades år 2015 ett särskilt implementeringsråd med uppgift att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. I rådet fanns representanter från näringsliv, arbetstagarorganisationer, brukarorganisationer och sakkunnig expertis och man gav förslag till regeringen kopplat till kommande EU-rättsakter och genomförandet av nya och förändrade direktiv. Kristdemokraterna menar att Sverige bör dra lärdom av Danmarks arbete och inrätta en fast struktur med ett förenklingsforum likt det danska.

Camilla Brodin (KD)

Larry Söder (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)